

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 267/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P. R., P., zastúpenej advokátkou JUDr. A. G., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Co/116/2007 108 zo 14. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2006 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P. R., P., (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. A. G., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Co/116/2007-108 (ďalej len „krajský súd“) zo 14. apríla 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že označeným rozsudkom krajský súd ako odvolací súd rozhodol o návrhu sťažovateľky, ktorým sa domáhala zaplataenia istiny 1 456 316 Sk z titulu poplatku z omeškania v sadzbe 0,1 % denne za omeškanie s úhradou faktúr za vydané lieky a zdravotnícke pomôcky pre poistencov žalovanej na základe platných lekárskeých predpisov a poukazov. Krajský súd v otázke sadzby poplatku z omeškania potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý sťažovateľke priznal poplatok z omeškania 0,05 % za každý deň omeškania, pretože vychádzal z toho, že v zmluve medzi žalovanou a právnou predchodkyňou sťažovateľky bol dohodnutý poplatok z omeškania v takejto sume.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

„Rozsudkom súdu prvého stupňa bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 728.158,-Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku poukázal na skutočnosť, že z či. VI bod 2 zmluvy č. 9557010198 uzavretej dňa 27.1.1998 medzi žalovaným a Lekárňou B.s ako poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vyplýva, že ak žalovaný neuhradí poskytovateľovi faktúry v lehote splatnosti, môže lekárne uplatniť nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Ďalej súd prvého stupňa zistil, že zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 10.5.2005 uzavretou medzi postupcom Lekárňou B.s a postupníkom P. R. boli na žalobcu postúpené pohľadávky voči žalovanému pozostávajúce z poplatku z omeškania vo výške 0,01% denne za oneskorenú úhradu tovarových faktúr vystavených postupcom v roku 2003. Súd prvého stupňa vychádzal z nálezu Ústavného súdu zo dňa 17.5.2004 uverejneného v Zbierke zákonov SR pod číslom 396/2004, na základe ktorého dospel k názoru, že nie je pravdou tvrdenie žalobcu, že nie je možné, aby sa pri uzatváraní dohody, ktorá bola uzavretá medzi žalovaným a pôvodným veriteľom nemohla aplikovať zásada zmluvnej voľnosti, najmä čo sa týka či. VI bod 2 uvedenej dohody. Tento bod považuje právny zástupca žalobcu za neplatný.

Súd prvého stupňa mal za to, že ust. § 38 ods. 4 zák. 273/1994 nieje kogentným ustanovením, ale sa ním iba dáva možnosť uplatniť si voči príslušnej zdravotnej

poisťovni poplatok z omeškania vo výške 0,1% za každý deň omeškania. Podľa názoru prvostupňového súdu si účastníci zmluvy mohli dojednať aj nižší poplatok z omeškania ako je uvedený v citovanom ustanovení. Vychádzajúc z uvedeného potom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 728.158,-Sk a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, pretože táto suma predstavuje poplatok z omeškania vo výške 0,05% z neuhradených faktúr. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., vychádzajúc z toho, že žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu Vi - ice.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca. Žiadal buď zmeniť napadnutý rozsudok a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alebo rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že ust. § 38 ods. 4 zák. 273/1994 v znení platnom do 14.7.2004 malo v čase uzatvorenia tejto zmluvy kogentný charakter, preto mal súd vychádzať z toho, že zákon určoval poplatok z omeškania vo výške 0,1% a účastníci zmluvy sa od neho nemohli odchýliť, preto bola zmluva v tejto časti neplatná. Žalovaný navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolaací súd ako predbežnú otázku riešil otázku platnosti zmluvy medzi spoločnosťou B. a V.. Táto zmluva bola uzatvorená 27.1.1998. V čase uzatvorenia zmluvy podľa názoru odvolacieho súdu platilo znenie ust. § 38 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z., ktoré malo povahu kogentného ustanovenia. V znení účinnom do 30.6.1999 bolo preto povinnosťou zdravotníckeho zariadenia uplatniť voči zdravotnej poisťovni poplatok z omeškania vo výške 0,1% za každý deň omeškania. V dobe od 1.7.1999 do 1.11.2004, teda v dobe, kedy došlo k omeškaniu splatením faktúr za lieky a zdravotnícke pomôcky však už podľa odvolacieho súdu platilo ustanovenie § 38 zák.č. 273/1994 Z.z. zmeneného zákonom č. 151/1999 Z.z. podľa ktorého si pri nedodržaní lehoty splatnosti môže uplatniť zdravotnícke zariadenie voči príslušnej zdravotnej poisťovni poplatok z omeškania vo výške 0,1% za každý deň omeškania. Preto po 1.7.1999 bol sporný článok dohody podľa názoru odvolacieho súdu platný. Za tohto stavu odvolací súd vychádzal z toho, že dohodnuté percento 0,05 mohol právny predchodca žalobcu previesť na žalobcu zmluvou, ktorú uzavrel 10.5.2005, pretože nemohol na žalobcu previesť viac práv ako sám mal, keďže postupoval pohľadávky z roku 2003 a 2004.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvého stupňa v tom, že žalobca mohol uplatniť len nárok na vyplatenie 0,05% poplatku z omeškania za každý deň omeškania, preto rozsudok podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Vychádzal aj zo skutočnosti, že súd prvého stupňa správne rozhodol o trovách prvostupňového konania, pretože žalobca mal v konaní len polovičný úspech.“

Ďalej sťažovateľka polemizuje s bližšie nedefinovaným názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a v tejto súvislosti uvádza:

„V prejednáwanej veci ide o posúdenie, či aj zmluvné zdravotnícke zariadenie má právo požadovať podľa ustanovenia § 38 ods.4 zákona č. 273/1994 Z. z. voči príslušnej zdravotnej poisťovni poplatok z omeškania vo výške 0,1% z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania odo dňa splatnosti účtovného dokladu napriek skutočnosti, že v zmluve má zakotvený poplatok z omeškania iba vo výške 0,05% za každý deň omeškania. Ak teda každé zdravotnícke zariadenie je za rovnakých podmienok povinné poskytovať zdravotnú starostlivosť občanom a každý občan na základe zdravotného poistenia má na ňu bez akéhokoľvek rozdielu právo (čl. 40 ústavy), potom musia byť zachované aj rovnaké práva zdravotníckym zariadeniam pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti bez akéhokoľvek rozdielu.

S poukazom na vyššie uvedené zásady má navrhovateľ za to, že každé zdravotnícke zariadenie bez ohľadu na to, či uzavrelo zmluvu s príslušnou zdravotnou poisťovňou o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, alebo nie, má právo uplatňovať rovnaký postih voči zdravotnej poisťovni, ktorá svoj dlh neplní riadne a včas. V prípade, že by sa ustanovenie § 38 ods.4 citovaného zákona vzťahovalo len na nezmluvný vzťah, zmluvný partner by mohol uplatňovať sankciu pri neplnení dlhu riadne a včas len podľa zmluvy, čo ho v zásade stavia do nevýhodného postavenia, alebo podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, resp. Občianskeho zákonníka, ktoré však nezodpovedajú poplatku 0,1% za každý deň omeškania z dlžnej sumy podľa ustanovenia § 38 ods.4 zákona č. 273/1994 Z. z.. V takomto prípade by teda nebola zachovaná rovnosť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, čo konštatoval už aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 15.7.2004 uverejnenom pod č. 396/2004 Z.z. v odôvodnení svojho rozhodnutia.

1. Rozsudkom Krajského súdu Košice, č.k. 2Co/l 16/2007 - 108 zo dňa 14.apríla 2008.

bolo porušené základné právo sťažovateľa: P. R., P. IČO: ... , na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Rozsudok Krajského súdu Košice, č.k. 2Co/l 16/2007 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia, tak ako sú vyčíslené v samostatnej prílohe k tomuto podaniu, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet JUDr. A. G..“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané

oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súde podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods.1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, pričom je potrebné ich konkretizovať nielen právne označením článkov ústavy alebo inej medzinárodnej zmluvy, ale aj skutkovo vo vzťahu k porušiteľovi označených základných práv.

Sťažovateľka okrem strohej konštatácie o nepochybnom porušení svojho základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 116/2007 zo 14. apríla 2008 ničím toto namietané porušenie svojho základného práva neodôvodnila

a nepreukázala príčinnú súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 116/2007 zo 14. apríla 2008 a namietaným porušením tohto svojho práva. Už z tohto samotného faktu možno vyvodit' záver o zjavnej neopodstatnenosti jej s'ťažnosti. Polemiku s bližšie neidentifikovaným názorom najvyššieho súdu, ktorý je obsahom časti IV s'ťažnosti nemôže ústavný súd akceptovať ako odôvodnenie s'ťažnosti k namietanému porušeniu základného práva s'ťažovateľky označeným rozsudkom krajského súdu už aj z dôvodu, že s'ťažovateľka je zastúpená v konaní advokátkou. Okrem tohto základného nedostatku zmätočne v tejto súvislosti pôsobí návrh petitu, keď s'ťažovateľka navrhuje zaviazať najvyšší súd uhradiť trovy konania. V s'ťažnosti s'ťažovateľka síce polemizuje s právnym názorom najvyššieho súdu, ale porušenie svojho základného práva žiadnym rozhodnutím najvyššieho súdu nenamieta.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie s'ťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou s'ťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie s'ťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. V danom prípade sa právne argumenty a skutkové zistenia rozchádzajú.

Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok

zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci. Vznesenie takýchto námietok vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu krajského súdu sťažnosť sťažovateľky neobsahuje.

Sťažnosť, ktorá bola doručená ústavnému súdu, neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2008